

חוליה חלשה בשרשרת

ארבעה עצירים מינהליים שוחררו השבוע לאחר שהסתבר שהחוליה הרצחנית שאליה השתייכו לכאורה לא היתה קיימת מעולם. למי מועילים מעצרי שווא של השב"כ? אולי למבצעים האמיתיים של הפיגועים

ארבעה חברי החו"ת העממית, שהשב"כ טען כי הם משתייכים לחוליית הלחול, שביצעה את הפיגועי הירי באזור חברון ובית שמש בשנה שעברה, שוחררו השבוע ממעצרם. הארבעה, שהכחישו כל העת קשר כלשהו לפיגועים, שהו במעצר מינהלי בין חצי שנה לשנה וחצי. כיתר העצירים המינהליים, הם לא הועמדו לרין וישבו בכלא על סמך מידע חסוי (ושגוי) של השב"כ, שערך מעצרים נרחבים בקרב פעילי החו"ת, כולל הפעילים הפוליטיים. רשימת הפיגועים שביצעו אנשי החמאס (ויוחסו לחו"ת) ארוכה.

בינלאומיים במתאה למשרד המשפטים. תמר גולן, הממונה על היי חסים הבינלאומיים במשרד, ענתה להם כי הארגון שהוא משתייך אליו ביצע כמה מהתקפות הטרור האחרונות. היא גם הזכירה את חטיפות המטוסים שביצע הארגון שאיתו הוא מזוהה, בתחילת שנות השבעים.

הטיעון האחרון לא בדיוק רלבננטי: חטיפות המטוסים בוצעו בטרם מלאו לזעיקי שנתיים. בריעבר התברר כי גם הטענה על מעורבות החו"ת בפיגועי הירי לא היתה נכונה. אבל כידוע, כדי לעצור אדם במעצר מינהלי, אין צורך בראיות חותכות, ואין צורך לנהל משפט. השב"כ, כנראה, מנצל את הכלי הזה בלי מגבלות כמעט, ובהסתמך על אינפורמציה ממוקפקת עוצר אנשים שאינם מעורבים בפיגועים. יש הרבה טיעונים משפטיים ומוסריים נגד המעצרים המינהליים, אבל הם לא מרגשים את קובעי המדיניות. עכשיו, ולא כראשונה, אפשר להוסיף גם טיעון בטחוניסטי: אם יבוטל המוסר של מעצר מינהלי, יצטרך השב"כ להוכיח שהוא עוצר את האנשים הנכונים, ואולי גם יעשה את זה, ולא יעצור פעילים פוליטיים, כשחוליה רצחנית ממשיכה באתו זמן בפיגועים, כמו שקרה עם חוליית צוריק.

זה התחיל בפיגועים ככביש-ירושלים-חברון, שרק בשלישי שבהם היו אבידות ננפש: הרופא רס"ן עוז תיבון והחובש יניב שמיל, שנהרגו ב'16 בנואר 1996. ימים ספורים לאחר מכן נעצר מחמוד מרעב מחלחול, שנחקר על פעילותו במסגרת החו"ת. אחר כך ביצעה החו"ת שני פיגועים בתוך הקו הירוק, ככביש המוביל למושבים גפן תל יזד, שאשון שבהם נהרגו אפרת וירון אונגר, ובשני זאב ורחל מונק, ואכזי של זאב, אורי. בתם של כניהוג, שהיתה במכונית, נזקקה תרה כודים. אחרי הפיגוע הזה נעצר ריאד זעקיק. בספטמבר של אותה שנה נחטף ונרצח החייל שרון ארדי. אז עצר השב"כ את פעיל החו"ת העממית ח'ליל אלג עברי, סטודנט באוניברסיטת חברון.

אחרי הפיגוע בקפה אפרופו בתל-אביב ולכידת חוליית החמאס מצוריק, הוברר כי חוליית הלחול של החו"ת היא פיקציה, וכל הפיגועים שהוכיח בוצעו כירי החמאס. בעקבות המירע החדש פנתה עו"ד תמר פלג-שרק כשם המוקרלהנגת הפרט אל היועץ המשפטי טי של צה"ל ביצודה ושומרון, בבקשה לבחינה מחדשת של צווי המעצר.

כתגובה לפנייה של פלג ענה התובע הצבאי ביר"ש סא"ל אבינו עס שרון, כי המירע בקשר לעצורים נברק שוב, ואין בו כדי להצדיק את שחרורם. אולם למרות התגובה הרשמית, החליטו גרמי הביטחון לא להאריך את מעצרם המינהלי של ארבעה עצירים (מתוך 11 עצורי החו"ת שבנינום ענתה פלג), הם שוחררו השבוע. שבעה עצורים נוספים יישארו בינתיים בכלא.

ריאד זעקיק מבית אומר ועל אם הדרך לחברון) הוא אחד המשוחררים. כאשר נעצר זעקיק, עובר-סוציאלי במקצועו, פנו ארגונים